

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යාව පිළිබඳ ව විධිමත් ව දැන්ත එක්රීස් කරනු ලබන්නේ ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වනු ලබන ජන හා නිවාස සංගණන මගිනි. ඒ අනුව මුළු ම විධිමත් ජන සංගණනය 1871 වර්ෂයේදී පවත්වා ඇති අතර සාමාන්‍යයෙන් වසර දහයකට වරක් ජන හා නිවාස සංගණන පවත්වනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාව, ආර්ථික වශයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් ව්‍යවද ලදරු මරණ, මාතා මරණ, ආයු අලේක්ෂාව, සාක්ෂරතාව වැනි ජනසංඛ්‍යාවේ ඇතැම් ගුණාත්මක ලක්ෂණ අනුව සංවර්ධන රටක ලක්ෂණ පෙන්වුම් කෙරේ. ඒ අනුව සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් හා සසදන විට විශේෂ තත්ත්වයක් ශ්‍රී ලංකාවේ දක්නට ලැබේ. අධ්‍යාපන සහ සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රගතිය මෙම තත්ත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යාව, ජනසංඛ්‍යාවේ විශාලත්වය, ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය, ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්තිය, ජන සංයුතිය හා ජනසංඛ්‍යා ව්‍යුහය පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පරිච්ඡේදයේ අරමුණ වේ.

ජනසංඛ්‍යාවේ විශාලත්වය

2012 වර්ෂයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යාව මිලියන 20.2ක් පමණ විය. එම සංගණන දැන්ත අනුව අප රටේ සාමාන්‍ය ජන සනත්වය වර්ග කිලෝමීටරයකට පූද්ගලයන් 323 දෙනෙකි.

දකුණු ආසියානු කළාපයේ අනෙක් රටවල් සමග සැසදීමේ දී ජනසංඛ්‍යාවේ විශාලත්වය අනුව ශ්‍රී ලංකාව පස්වන ස්ථානයේ පසු වේ. එමත් ම එම රටවල් අතරින් වාර්ෂික වර්ධන වේගය අඩු ම රට ද ශ්‍රී ලංකාව හි. (4.1 වගුව)

4.1 වගුව - දකුණු ආසියාතික රටවල ජනසංඛ්‍යාව, ජන සනත්වය සහ සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධනය - 2013

රට	ජනසංඛ්‍යාව (මිලියන)	ජන සනත්වය 1km ² ට	සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන වේගය
ඉනැයියාව	1,252	381	1.3
පකිස්ලානය	182	229	1.8
බංග්ලාදේශය	156	1087	1.1
තෙශාලය	27	189	1.2
ශ්‍රී ලංකාව	21	324	0.8
භුතානය	0.75	16	1.9
මාලිඹියින	0.34	1158	1.8

මූලාශ්‍රය : un Population chart, 2013, www.unpopulation.org 2015-07-03.

ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය

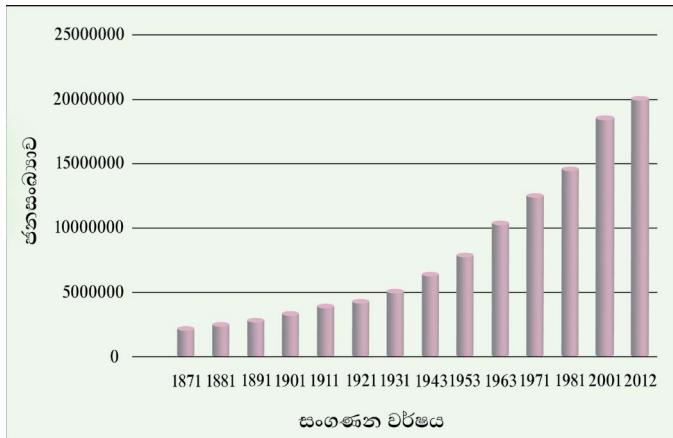
ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය යනු යම් නිශ්චිත හුම් ප්‍රමාණයක සිටින ජනසංඛ්‍යාව වැඩි වීම සි. ශ්‍රී ලංකාවේ 1871 සංගණනයේ සිට මේ දක්වා පවත්වන ලද සියලුම සංගණන වාර්තා අනුව පෙනී යන්නේ ජනසංඛ්‍යාව නොකඩවා වර්ධනය වෙමින් පවතින බව සි. 1871 ප්‍රථම සංගණනයේ දී මිලියන 2.4ක් වූ ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යාව, 2012 දී මිලියන 20.2ක් බවට පත්ව ඇත. ජනසංඛ්‍යාව අඛණ්ඩ ව වර්ධනය වී ඇති ආකාරය 4.1 ප්‍රස්ථාරයෙන් වඩාත් පැහැදිලි වේ. මේ කාලපරිච්ඡේදය තුළ මුළු ජනසංඛ්‍යාව හා ජනසංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතිකය 4.2 වගුවේ දැක්වේ.

4.2 වගුව - 1871 - 2012 දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යාව හා

සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතිකය

සංගණන වර්ෂය	ජනසංඛ්‍යාව	සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතිකය
1871	2,400,380	
1881	2,759,738	1.4
1891	3,007,739	0.9
1901	3,565,954	1.7
1911	4,106,350	1.4
1921	4,498,605	0.9
1931	5,306,871	1.7
1946	6,657,339	1.5
1953	8,097,895	2.8
1963	10,582,064	2.6
1971	12,689,895	2.2
1981	14,846,750	1.7
2001	18,797,257	1.2
2012	20,277,597	0.7

මුළුගුය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2012.

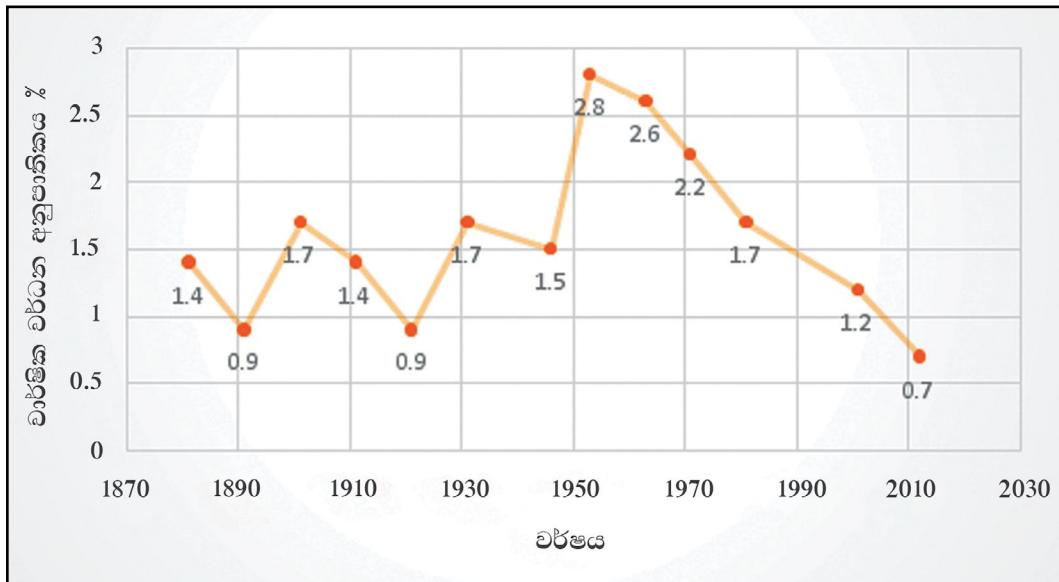

4.1 ප්‍රස්ථාරය - සංගණන වර්ෂ අනුව සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය

මුළුගුය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2012.

ප්‍රථම සංගණනයේ සිට මේ දක්වා ජනසංඛ්‍යාව නොකඩවා වර්ධනය වූවද වර්ධන ගිසුතාව වෙනස් වී ඇති බව 4.2 වගුව සහ 4.2 ප්‍රස්ථාරය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පැහැදිලි වේ. එනම් ක්‍රි.ව 1871 සිට 1946 දක්වා කාලය තුළ ජනසංඛ්‍යාව ඉතා සෙමෙන් වර්ධනය වී ඇති අතර 1946න් පසු කාල පරිච්ඡේදය තුළ ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය වඩා වේගවත් ව සිදු වී තිබේ. ඉහළ ම වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතිකය වූ 2.8, 1946-1953 අතර කාලයේ වාර්තා වී ඇත. පසු ව එය

ක්‍රමයෙන් අඩු වී 2012 වර්ෂයේ වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතිකය 0.7 බවට පත් වී තිබේ. උපත් අනුපාතිකය හා මරණ අනුපාතිකය අතර වෙනස මගින් සිදු වන ස්වාභාවික වර්ධනය පහළ බැසීම සහ දිවයිනෙන් පිටතට සිදු වන සංකුමණ ද, ජනසංඛ්‍යා වර්ධන අනුපාතිකය පහළ බැසීමට හේතු වී තිබේ.

4.2 ප්‍රස්ථාරය - ජනසංඛ්‍යාවේ වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතිකය

මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2012 අනුව සකස් කරන ලදී.

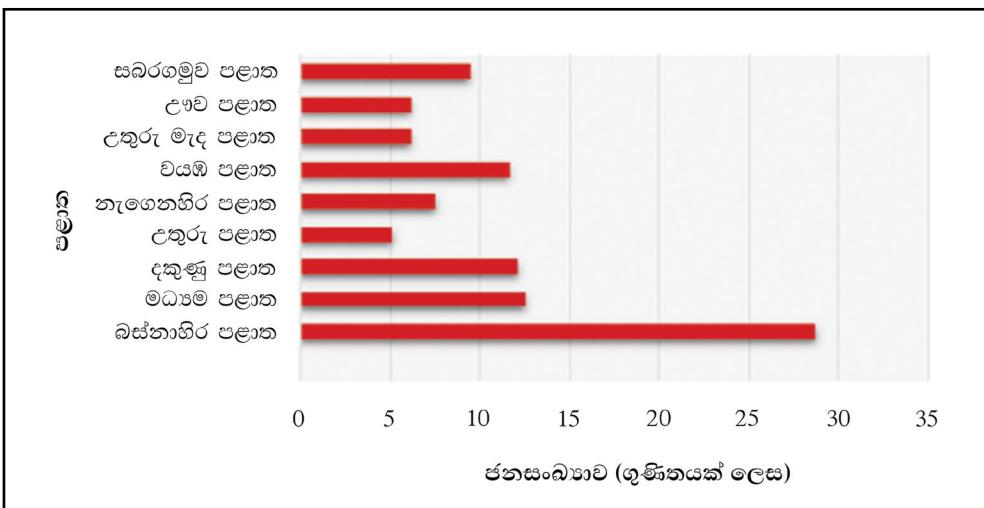
ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය ආස්‍රිත ප්‍රාදේශීය වෙනස්කම් රාජියක් දක්නට ලැබේ. වියලි කලාපයට අයත් දිස්ත්‍රික්කවල ජනසංඛ්‍යාවේ වාර්ෂික වර්ධනය, තෙත් කලාපයට අයත් දිස්ත්‍රික්කවලට වඩා සාපේක්ෂ ව ඉහළ මට්ටමක පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතිකය 0.7%ක් ව්‍යවද එය අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ 1.33%ක් ද, හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ 1.17%ක් ද, මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ 1.15%ක් ද ලෙස ඉහළ අගයක් ගෙන ඇත. තෙත් කලාපයේ කොළඹ (0.35%), නුවරඑළිය (0.05%) සහ බඳුල්ල (0.39%) දිස්ත්‍රික්කවල අඩු ජනසංඛ්‍යා වර්ධන අනුපාතිකයක් දක්නට ලැබේ. එසේ ව්‍යවද තෙත් කලාපයට අයත් බස්නාහිර පළාතේ කළුතර (1.23%) සහ ගම්පහ (1.02%) යන දිස්ත්‍රික්ක වැඩි ජනසංඛ්‍යා වර්ධන වේගයක් ඇති දිස්ත්‍රික්ක ලෙස හඳුනා ගත හැකි ය. මෙම දිස්ත්‍රික්ක දෙකෙහි ජනසංඛ්‍යා වර්ධන වේගය ඉහළ අගයක් ගැනීමට හේතු ලෙස කොළඹට ආසන්න දිස්ත්‍රික්ක විම, ජන සංකුමණ යන කරුණු බලපා ඇති බව සංගණන වාර්තාවල සඳහන් වේ. (<http://www.statistics.gov.lk/2015/06/17>)

ව්‍යාකාරකම

01. 4.1 වගුවේ දත්ත ඇසුරින් දකුණු ආසියාතික රටවල ජනසංඛ්‍යා විශාලත්වය දැක්වෙන තීරු ප්‍රස්ථාරයක් නිරමාණය කරන්න.
02. ත්‍රි.ව 1871 සිට මේ දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය ආශ්‍රිත කාලීන ප්‍රවර්ණතා කවරේ ද?
03. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යා වර්ධනයේ ප්‍රාදේශීය විෂමතා නිදුසුන් මගින් විස්තර කරන්න.

ජනසංඛ්‍යාවේ ව්‍යාප්තිය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්තිය අසම ස්වභාවයක් දක්නට ලැබේ. පළාත් අනුව ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්තිය සලකා බැලීමේ දී දිවයිනේ මූල ජනසංඛ්‍යාවෙන් 1/4කට වැඩි ප්‍රමාණයක් එනම් 28.8%ක් පමණ බස්නාහිර පළාත තුළ ඒකරායි වී ඇත. මධ්‍යම (12.6%), දකුණ (12.2%) සහ වයඹ (11.7%) පළාත්වල ද වැඩි ජනසංඛ්‍යාවක් ව්‍යාප්ත ව ඇත. දිවයිනේ මූල ජනසංඛ්‍යාවෙන් 5.2%ක් තරම් වූ අඩු ම ජනසංඛ්‍යාවක් ව්‍යාප්ත ව ඇත්තේ උතුරු පළාත තුළ සි. (4.3 ප්‍රස්ථාරය)

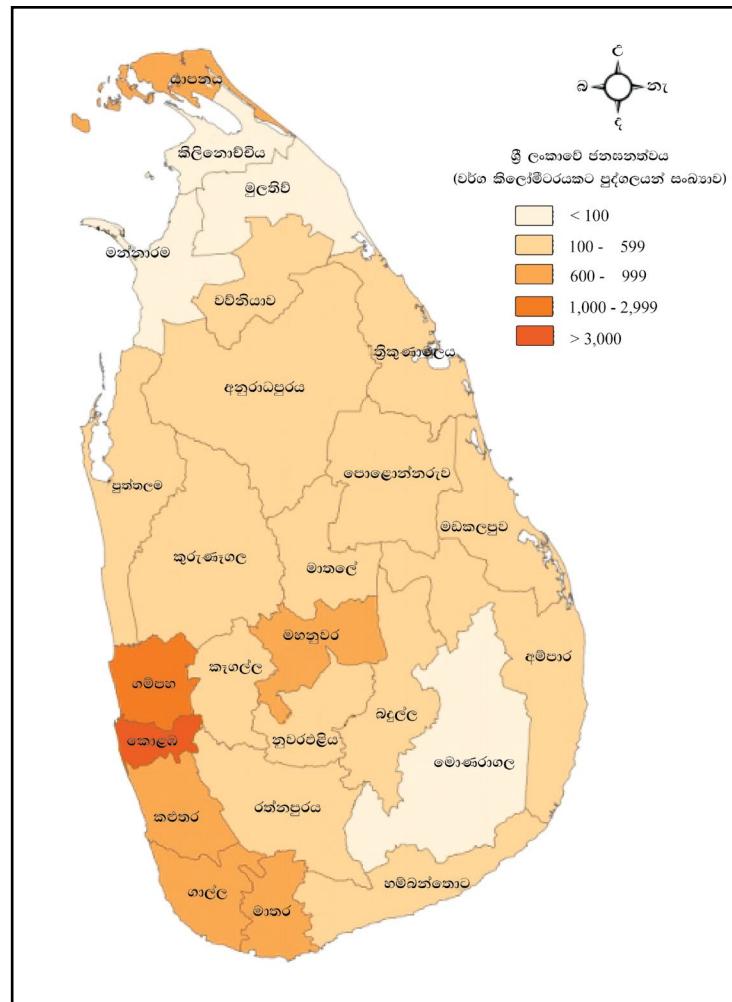
4.3 ප්‍රස්ථාරය - පළාත් අනුව ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2012 අනුව සකස් කරන ලදී.

දිවයිනේ වැඩි ම ජනසංඛ්‍යාවකින් යුත් දිස්ත්‍රික්කය වන්නේ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය සි. 2012 ජන සංගණනයට අනුව එහි ජනසංඛ්‍යාව 2,323,826කි.

දිවයිනේ ප්‍රධානතම වාණිජ හා පරිපාලන කටයුතු, අධ්‍යාපන කටයුතු හා සේවා ඒකරායි වී ඇති ප්‍රධානතම දිස්ත්‍රික්කය කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය වීම රෝ හේතුවයි. ගම්පහ

දිස්ත්‍රික්කයේ ۶ අධික ජනසංඛ්‍යාවක් (2,298,588) දක්නට ලැබේ. කුවුනායක හා බෝගම නිදහස් වෙළඳ කලාපවලට සිදු වන සංකුමණය සහ පහසුවෙන් කොළඹට පළා විය හැකි වීම තිසා ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කය පදිංචිය සඳහා තෝරා ගැනීම, ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ ජනසංඛ්‍යාව සාපේක්ෂ ව වැඩි වීමට හේතු වී තිබේ. කොළඹ සහ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්ක හැරුණු විට පිළිවෙළත් කුරුණෑගල (1,611,407), මහනුවර (1,368,216), කළුතර (1,214,880), රත්නපුර (1,082,299), ගාල්ල (1,059,046)

4.1 සිතියම - ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසිනත්වය - 2012

ଓଲୋଗ୍ : <http://i.imgur.com/lfSi1.jpg> 2015/07/20

ଯନ ଦ୍ୱିତୀୟକଲା ଏ ବୈଚି
ଶନାସଂବଳ୍ୟାବକ୍ ଶେରାଣି ଲି
ଆନ୍ତା. ଶେ ଚାଲ ଦ୍ୱିତୀୟକାଯକ
ମ ଶନାସଂବଳ୍ୟାବ ଲିଲାନାଯ
ଦୁକ୍କମଲା ଆନ୍ତି ବନ ଵାରତାବ

උතුරු පලාතේ මුලතිව්, මන්නාරම, කිලිනොව්ව සහ වචනීයාව, ජනසංඛ්‍යාව ඉතා අඩු දිස්ත්‍රික්ක වේ.

මුළතිව ජනසංඛ්‍යාව ඇඩු ම දිස්ත්‍රික්කය වන අතර එහි ජනසංඛ්‍යාව 92,228කි.

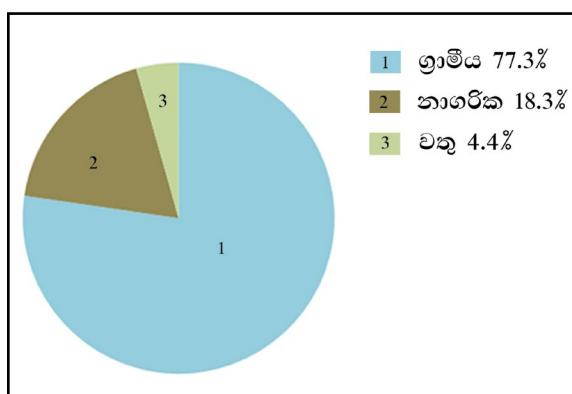
ජනසනත්වය මගින් ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්තිය පැහැදිලි ව හඳුනා ගත හැකි ය. 4.1 සිතියමෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ 2012 වර්ෂයේ ජනසනත්වය දැක්වේ.

2012 සාමාන්‍ය අනුව දියුණු සාමාන්‍ය ජනසනත්වය 323ක් වුවද ඇතැම් දිස්ත්‍රික්කවල අධික ජනසනත්වයක් සහ ඇතැම් දිස්ත්‍රික්කවල ඉතා අඩු ජනසනත්වයක් දක්නට ලැබේ.

ත්‍රියාකාරකම්

01. 4.1 සිතියම නිරීක්ෂණය කොට ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසනත්වය වැඩි සහ අපු දිස්ත්‍රික්ක තුන බැහිත් නම කරන්න.
02. i. ශ්‍රී ලංකාවේ ආකෘති සිතියමක ජනසංඛ්‍යාව වැඩි ම හා අපු ම දිස්ත්‍රික්ක දෙක සේයා කර දක්වන්න.
ii. ජනසංඛ්‍යාවේ අසමාන ව්‍යාප්තියට හේතු පැහැදිලි කරන්න.
03. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්තියෙහි අසමානතා අවම කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ හැකි ත්‍රියාමාරුග තුනක් කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්තිය නාගරික, ග්‍රාමීය සහ වතු ලෙස ද වර්ග කර භාෂ්‍යනා ගැනේ. ඒ අනුව ග්‍රාමීය ජනසංඛ්‍යාව 77.3%ක් ද, නාගරික ජනසංඛ්‍යාව 18.3%ක් ද, වතු ජනසංඛ්‍යාව 4.4%ක් ද වන බව 4.4 ප්‍රස්ථාරයෙන් පැහැදිලි වේ.

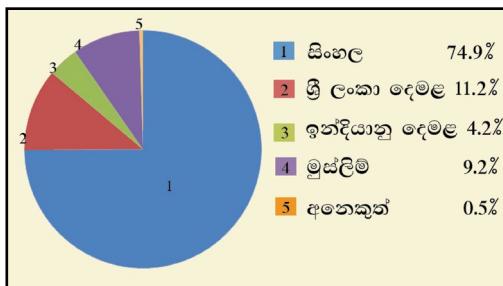
4.4 ප්‍රස්ථාරය - නාගරික, ග්‍රාමීය සහ වතු වගයෙන් ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2012 අනුව සකස් කරන ලද.

ජන සංයුතිය

ශ්‍රී ලංකාව, බහු වාර්ෂික හා බහු ආගමික ජනතාවක් වාසය කරන රටකි. ජන වර්ග අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යාව සිංහල, ශ්‍රී ලංකා දෙමළ, ඉන්දියානු දෙමළ, මුස්ලිම් හා වෙනත් ලෙස කාණ්ඩ පහකට බෙදේ. මැලේ, බරගරු සහ යුරෝපීය ජාතිකයන් වෙනත් ජන වර්ග නියෝජනය කෙරේ. ආගම් අනුව ජනසංඛ්‍යාව බොද්ධ, ඉස්ලාම්, හින්දු සහ ත්‍රිස්තියානි ලෙස ප්‍රධාන ආගම් හතරකට බෙදී ඇත. 4.5 හා 4.6 ප්‍රස්ථාර මගින් ජන වර්ග හා ආගම් සංයුතිය දැක්වේ.

ජනසංඛ්‍යාව, විවිධ ජන වර්ග සහ විවිධ ආගම් නියෝජනය කළ ද ඒ සියලු දෙනා ම ශ්‍රී ලාංකිකයෝ (Sri Lankans) ය.

4.5 ප්‍රස්ථාරය - වාර්ෂික ජනසංඛ්‍යාතිය, 2012

4.6 ප්‍රස්ථාරය - ආගම් අනුව ජනසංඛ්‍යාව, 2012

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා සමාජ ආර්ථික දත්ත, 2013.

ජනසංඛ්‍යා ව්‍යුහය

ජනසංඛ්‍යාවක් උපතින් ම උරුම කර ගන්නා වයස් ව්‍යුහය සහ ප්‍රමිතිරි බව වැනි ලක්ෂණ ජනසංඛ්‍යාවක ව්‍යුහාත්මක ලක්ෂණ ලෙස හැඳින්වේ. 2012 ජන සංගණන වාර්තා අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ වයස් ව්‍යුහය සහ ප්‍රමිතිරි බව අනුව ජනසංඛ්‍යාව පහත දැක්වේ.

වයස් කාණ්ඩ අනුව ජනසංඛ්‍යාව

වයස අවුරුදු 15ට අඩු -	25.8%
වයස අවුරුදු 15-59 -	62.0%
වයස අවුරුදු 60ට වැඩි -	12.2%

ප්‍රමිතිරි බව අනුව ජනසංඛ්‍යාව

පුරුෂ -	48.5%
ස්ත්‍රී -	51.5%

ජනසංඛ්‍යා ව්‍යුහයේ සූචිතයේ ලක්ෂණ

වයස් ව්‍යුහය අනුව බාල වයස් කාණ්ඩවලට අයන් සංඛ්‍යාව ක්‍රමයෙන් අඩු වෙමින් පැවතීමත් වියපත් කාණ්ඩවල සංඛ්‍යාව ක්‍රමයෙන් වැඩි වීමත් ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යා ව්‍යුහය ආශ්‍රිත ව දක්නට ලැබෙන විශේෂ ලක්ෂණයකි. වයස අවු: 59ට වැඩි, වැඩිමහළ යැපෙන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩි වීම, ජනසංඛ්‍යාව වියපත් වීම ලෙස හැඳින්වේ. උපත් අනුපාතිකය ක්‍රමයෙන් අඩු වීම සහ ආයු අපේක්ෂාව ඉහළ යාම මෙයට හේතු වී ඇත. මෙහි අනිතකර ප්‍රතිඵලය වන්නේ ග්‍රුම බලකාය ද ක්‍රමයෙන් අඩු වීම හි. එබැවුන් ලෝකයේ බොහෝ රටවල මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාව ද ජනසංඛ්‍යාව වියපත් වීමේ ගැටුප්‍රවාහ මූහුණ දෙමින් සිටී. එසේ ම ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යාව ක්‍රුළ ස්ත්‍රීන් හිමි කර ගෙන ඇති ප්‍රතිශතය ද වැඩි වෙමින් පවතී.

වයස් ව්‍යුහය අනුව ප්‍රමිතිරි අනුපාතිකය අධ්‍යයනය කිරීම මගින් රටක සංවර්ධනය සඳහා වැදගත් වන ග්‍රුම බලකාය, ප්‍රජනන වයසේ පසු වන ස්ත්‍රීන් සංඛ්‍යාව සහ යැපෙන්නන් සංඛ්‍යාව, වැනි ලක්ෂණ පිළිබඳ ව තොරතුරු අනාවරණය කර ගැනීමේ හැකියාව ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක ප්‍රතිපාදන මණ්ඩලය

01. 2012 යාමෙහි දැනගැනීමෙහි අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ජනයාමිනා ව්‍යුහයේ යදුනා ගෙය යැයි විශේෂ උග්‍රෝග කටයුතු ඇතිව ද?
02. "උදුරුකාලයේ ප්‍රධාන ප්‍රතිපාදන මණ්ඩල හිමි ශ්‍රී ලංකාව ද ජනයාමිනාව වියලැක් විශේෂ ගැටුපුවට මූලුණ අදින් සිරි". ජනයාමිනාව වියලැක් විම යුතුවෙන් අදහස් කරන්නේ තුළුකුදායි යදුන්වා ඒ ආසූක ව රටකට මූලුණ ගැමට සිදු වන ගැටුපු පැහැදිලි කරන්න.
03. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනයාමිනාවට ආගමික හා වාර්ෂික සංස්කීර්ණ වට් ප්‍රයෝග ආසුරින් ඉදිරිපත් කරන්න.

ආසූක ප්‍රයෝග හා විද්‍යාත්මක ප්‍රතිපාදන

- එනෑ නා සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රතිපාදනයෙහි (2012), එනෑ නා සිංහල සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රතිපාදනයෙහි (2013).
- ඁ්‍රී ලංකා ප්‍රතිපාදන දැනීම (2013). ශ්‍රී ලංකා නා ප්‍රතිපාදනයෙහි (2013).
- නා Population chart, 2013, www.population.org
- <http://i.imgur.com/lfSi1.jpg> 2015/06/22
- http://www.statistics.gov.lk/PopHonSat/CPH2011/Pages/am/CPH%202011_R1.pdf

භාෂා ප්‍රතිපාදන විටුන

• එනෑ නා සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රතිපාදන	- Department of Census and Statistics	- ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රතිපාදන සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රතිපාදන
ඇදුරුකාලයේ ප්‍රතිපාදන	Census and Statistics	භාෂා ප්‍රතිපාදන
• ප්‍රජාතනත් ප්‍රතිපාදන විටුන - Developing countries	- ප්‍රජාතනත් ප්‍රතිපාදන විටුන	- ප්‍රජාතනත් ප්‍රතිපාදන විටුන
• උදාන ප්‍රතිපාදන	- Infantile mortality	- උදාන ප්‍රතිපාදන
• මත්‍ය ප්‍රතිපාදන	- Maternal mortality	- මත්‍ය ප්‍රතිපාදන
• බාජ ප්‍රතිපාදන	- Life expectancy	- බාජ ප්‍රතිපාදන
• එනෑ සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රතිපාදන	- Population composition	- එනෑ සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රතිපාදන

● රූපාංශීය වෙළඳය	- Population structure	- සංඛ්‍යාත්මක කුට්‍යාමයිනුව
● යොමු වාර්ෂික වෙළඳය	- Census reports	- බ්‍රත්‍යාකාශ යුතියිනුව ආර්ථිකය
● වර්දික වේදික තුළුතාක්ෂිය	- Annual growth rate	- ප්‍රාග්ධන මානස්‍රී විභිතම්
● වේදික පිළුවට	- Growth rate	- මානස්‍රී රෝකම්
● උපත් තුළුතාක්ෂිය	- Birth rate	- පිළුයුතු විභිතම්
● මරණ තුළුතාක්ෂිය	- Death rate	- මුදුයුතු විභිතම්
● ජ්‍යෙෂ්ඨ වේදික වෙළඳය	- Natural growth	- නියුත්‍ය ආක්‍රිතියිනුව
● ප්‍රමා පිළුවය	- Labour force	- නැශ්‍යීයප පෙනු...
● ගැහැන්ත්	- dependents	- තෙක්කිමුදුප්‍රෝපර් විභිතම්